EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 10. 6. 2016
COM(2016) 395 final

ANNEX 1

PRÍLOHA

k

návrhu rozhodnutia Rady

o uzatvorení dohody prijatej na 21. konferencii zmluvných strán rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy, ktorá sa konala v Paríži v dňoch 30. novembra až 12. decembra 2015, v mene Európskej únie [a o spoločnom plnení jej záväzkov]

Parížska dohoda

Parížska dohoda

Strany tejto dohody

sú stranami Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy, ďalej „dohovoru“,

podľa Durbanskej platformy pre posilnenú činnosť založenej rozhodnutím 1/CP. 17 konferencie strán dohovoru na jej 17. zasadnutí,

sledujú cieľ dohovoru a vedené jeho zásadami vrátane zásady rovnosti a spoločných, ale rozdielnych zodpovedností a príslušných schopností, na základe odlišných okolností v jednotlivých krajinách,

uznávajú potrebu účinnej a progresívnej odozvy na naliehavú hrozbu zmeny klímy na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov,

tiež uznávajú špecifické potreby a osobitné okolnosti rozvojových zmluvných strán – najmä tých, ktoré sú zvlášť zraniteľné nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy, ako je to uvedené v dohovore,

plne počítajú so špecifickými potrebami a osobitným postavením najmenej rozvinutých krajín, čo sa týka financovania a transferu technológií,

uznávajú, že strany môžu byť postihnuté nielen zmenou klímy, ale aj vplyvmi opatrení, ktoré sú prijímané ako odozva na zmenu klímy,

zdôrazňujú prirodzený vzťah, ktorý majú riešenia zmeny klímy, odozvy na ňu a jej vplyvy s rovnocenným prístupom k udržateľnému rozvoju a odstraňovaniu chudoby,

uznávajú základnú prioritu ochrany potravinovej bezpečnosti a ukončenia hladu a osobitnú citlivosť systémov produkcie potravín na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy,

berú do úvahy imperatívy spravodlivého prechodu pracovnej sily, zabezpečenia dôstojnej práce a vytvorenia kvalitných pracovných miest v zmysle priorít rozvoja, ktoré si krajiny individuálne stanovia,

uznávajú, že zmena klímy je spoločnou záležitosťou celého ľudstva a že strany by mali pri prijímaní opatrení na riešenie zmeny klímy rešpektovať, podporovať a brať do úvahy svoje záväzky v oblasti ľudských práv, práva na zdravie, práv pôvodného obyvateľstva, miestnych spoločenstiev, migrantov, detí, osôb so zdravotným postihnutím a ľudí v zraniteľných situáciách a práva na rozvoj, ako aj rovnosti pohlaví, posilnenia postavenia žien a medzigeneračnej spravodlivosti,

uznávajú dôležitosť zachovania a zvýšenia, podľa potreby, počtu záchytov a rezervoárov skleníkových plynov uvádzaných v dohovore,

berú na vedomie dôležitosť zabezpečenia integrity všetkých ekosystémov vrátane oceánov a ochrany biodiverzity, ktorú niektoré kultúry považujú za matku Zem, a berú na vedomie dôležitosť, ktorú niektorí prikladajú konceptu „klimatickej spravodlivosti“ pri prijímaní opatrení na riešenie zmeny klímy,

potvrdzujú dôležitosť vzdelávania, školenia, povedomia verejnosti, účasti verejnosti, prístupu verejnosti k informáciám a spolupráce na všetkých úrovniach v otázkach, ktorým sa venuje táto dohoda,

uznávajú dôležitosť zapojenia do riešenia zmeny klímy všetkých vládnych úrovní a rôznych činiteľov v súlade s príslušnou národnou legislatívou jednotlivých strán,

tiež uznávajú, že udržateľný životný štýl a udržateľné vzory spotreby a výroby, pri ktorých sa ujímajú vedenia vyspelé zmluvné strany, zohrávajú dôležitú úlohu v riešení zmeny klímy,

dohodli sa takto:

Článok 1

Na účely tejto dohody sa uplatňujú definície uvedené v článku 1 dohovoru. Okrem toho:

a) „Dohovor“ znamená Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy, prijatý v New Yorku 9. mája 1992.

b) „Konferencia strán“ znamená konferenciu strán dohovoru.

c) „Strana“ znamená zmluvnú stranu tejto dohody.

Článok 2

1. Zámerom tejto dohody, ktorá umocňuje vykonávanie dohovoru vrátane jeho cieľa, je posilniť celosvetovú odozvu na hrozbu zmeny klímy, v kontexte trvalého rozvoja a snahy o odstránenie chudoby, vrátane nasledujúcich nástrojov:

a) udržať zvýšenie globálnej priemernej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vynaložiť úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia, čo by významne znížilo riziká a dôsledky zmeny klímy;

b) zvýšiť schopnosť prispôsobiť sa nepriaznivým vplyvom zmeny klímy a podporovať odolnosť proti zmenám klímy a nízko emisný rozvoj, spôsobom, ktorý neohrozí produkciu potravín; a

c) zosúladiť finančné toky s cestou k nízkym emisiám skleníkových plynov a vývoju odolnému proti zmenám klímy.

2. Táto dohoda sa implementuje tak, aby sa dodržala spravodlivosť a princíp spoločnej ale rozdielnej zodpovednosti a príslušných schopností, na základe odlišných okolností v jednotlivých krajinách.

Článok 3

Ako národne definované príspevky k celosvetovej odozve na zmenu klímy všetky strany realizujú a oznámia ambiciózne úsilie definované v článkoch 4, 7, 9, 10, 11 a 13, s cieľom dosiahnuť účel tejto dohody stanovený v článku 2. Úsilie všetkých strán bude časovo odstupňované, pričom bude uznávať potrebu podpory rozvojových zmluvných strán pri účinnom vykonávaní tejto dohody.

Článok 4

1. Aby sa dosiahol dlhodobý teplotný cieľ stanovený v článku 2, strany sa usilujú čo najskôr dosiahnuť celosvetovo vrchol emisií skleníkových plynov uznávajúc, že dosiahnuť vrchol bude trvať dlhšie rozvojovým zmluvným stranám, a následne ich rýchlo znížiť v súlade s najlepšími dostupnými vedeckými poznatkami, aby sa v druhej polovici tohto storočia dosiahla rovnováha medzi antropogénnymi emisiami skleníkových plynov zo zdrojov a ich odstraňovaním pomocou záchytov, na základe spravodlivosti a v kontexte udržateľného rozvoja a snahy o odstránenie chudoby.

2. Každá strana vypracuje, predloží a zachová všetky svoje nasledujúce národne definované príspevky, ktoré zamýšľa dosiahnuť. Strany prijmú domáce opatrenia na zmiernenie zmeny klímy, aby dosiahli ciele takýchto príspevkov.

3. Každý nasledujúci národne definovaný príspevok strany bude predstavovať pokrok oproti aktuálnemu príspevku strany a odrážať jej najvyššiu možnú ambíciu, pri zohľadnení jej spoločných, ale rozdielnych zodpovedností a príslušných schopností, berúc do úvahy rozdielne okolnosti v jednotlivých krajinách.

4. Vyspelé zmluvné strany by si mali naďalej udržať vedúcu pozíciu tým, že sa zaviažu k absolútnym cieľom znižovania emisií v celej ekonomike. Rozvojové zmluvné strany by mali ďalej posilňovať svoje úsilie o zmiernenie zmeny klímy a budú podporované v tom, aby sa časom posunuli k cieľom znižovania alebo obmedzovania emisií v celej ekonomike s ohľadom na rozdielne okolnosti v jednotlivých krajinách.

5. Rozvojovým zmluvným stranám sa poskytne podpora pri vykonávaní tohto článku v zmysle článkov 9, 10 a 11, s uznaním, že zvýšená podpora rozvojovým zmluvným stranám im umožní prijať ambicióznejšie opatrenia.

6. Najmenej rozvinuté krajiny a malé ostrovné rozvojové štáty môžu vypracovať a predložiť stratégie, plány a opatrenia pre nízkoemisný rozvoj pri zohľadnení vlastných osobitných okolností.

7. Spoločné prínosy pre zmierňovanie zmeny klímy vyplývajúce z adaptačných opatrení strán a/alebo ich plánov na ekonomickú diverzifikáciu môžu prispieť k výsledkom zmiernenia podľa tohto článku.

8. Pri predkladaní svojich národne definovaných príspevkov poskytnú všetky strany informácie potrebné pre prehľadnosť, transparentnosť a porozumenie v zmysle rozhodnutia 1/CP.21 a všetkých relevantných rozhodnutí konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody.

9. Každá strana oznámi svoj národne definovaný príspevok každých päť rokov v zmysle rozhodnutia 1/CP.21 a všetkých relevantných rozhodnutí konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody a zohľadní výsledky globálneho hodnotenia podľa článku 14.

10. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody na prvom zasadaní zváži spoločné časové rámce pre národne definované príspevky.

11. Každá strana môže kedykoľvek upraviť svoj aktuálny národne definovaný príspevok s cieľom zvýšiť jeho ambicióznosť v zmysle usmernení prijatých konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody.

12. Národne definované príspevky predkladané stranami sa zapíšu vo verejnom registri spravovanom sekretariátom.

13. Strany zodpovedajú za svoje národne definované príspevky. Pri započítavaní antropogénnych emisií a ich odstraňovaní zodpovedajúcom ich národne definovaným príspevkom strany presadzujú environmentálnu integritu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, porovnateľnosť a konzistentnosť, a zaistia, že sa zabráni dvojitému započítaniu v zmysle usmernení prijatých konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody.

14. V kontexte národne definovaných príspevkov by strany mali pri identifikácii a realizovaní opatrení na zmiernenie zmeny klímy v oblasti antropogénnych emisií a ich odstraňovania podľa potreby brať do úvahy existujúce metódy a usmernenia v rámci dohovoru v súlade s ustanoveniami odseku 13 tohto článku.

15. Pri vykonávaní tejto dohody strany zohľadnia záujmy strán, ktorých ekonomika je najviac zasiahnutá vplyvmi opatrení reakcie na zmenu klímy – najmä rozvojových zmluvných strán.

16. Strany vrátane regionálnych ekonomických integračných organizácií a ich členských štátov, ktoré sa dohodli na spoločnom postupe podľa odseku 2 tohto článku, pri predkladaní svojich národne definovaných príspevkov oznámia sekretariátu podmienky takejto dohody vrátane úrovne emisií pridelenej každej strane na dané časové obdobie. Sekretariát potom o podmienkach takej dohody informuje strany a signatárov dohovoru.

17. Každá strana takejto dohody zodpovedá za vlastnú úroveň emisií stanovenú v dohode podľa odseku 16 vyššie v súlade s odsekmi 13 a 14 tohto článku a s článkami 13 a 15.

18. Ak strany postupujúce spoločne takto konajú v rámci regionálnej ekonomickej integračnej organizácie, ktorá samotná je stranou tejto dohody, a spoločne s ňou, každý členský štát tejto regionálnej ekonomickej integračnej organizácie jednotlivo a spoločne s ňou zodpovedá za úroveň emisií stanovenú v dohode predloženej v súlade s odsekom 16 tohto článku, v súlade s odsekmi 13 a 14 tohto článku a s článkami 13 a 15.

19. Všetky strany by sa mali snažiť formulovať a predložiť dlhodobé stratégie nízkoemisného rozvoja, dbajúc na článok 2, pri zohľadnení svojich spoločných ale rozdielnych zodpovedností a príslušných schopností, s ohľadom na rozdielne okolnosti v jednotlivých krajinách.

Článok 5

1. Strany by mali podľa potreby prijať opatrenia na zachovanie a zvýšenie počtu záchytov a rezervoárov skleníkových plynov podľa článku 4 ods. 1 písm. d) dohovoru vrátane lesov.

2. Stranám sa odporúča, aby prijímali riešenia (vrátane platieb na základe výsledkov) na realizáciu a podporu existujúceho rámca stanoveného v súvisiacich usmerneniach a rozhodnutiach už odsúhlasených v rámci dohovoru pre: strategické prístupy a pozitívne stimuly zamerané na zníženie emisií zapríčinených odlesňovaním a degradáciou lesov, úlohu ochrany lesov, udržateľného lesného hospodárstva a zvyšovania zásob uhlíka v lesoch v rozvojových krajinách; a pre alternatívne strategické prístupy, napríklad spoločné zmierňujúce a adaptačné prístupy pre celistvé a udržateľné lesné hospodárstvo, s opakovaným zdôraznením významu vhodnej stimulácie súvisiacich vedľajších prínosov znižovania emisií.

Článok 6

1. Strany uznávajú, že niektoré strany si vyberú pri realizácii svojich národne definovaných príspevkov dobrovoľnú spoluprácu, aby umožnili ambicióznejšie aktivity zamerané na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu a aby podporili udržateľný rozvoj a environmentálnu integritu.

2. Ak sa strany dobrovoľne zapoja do spolupráce s využitím medzinárodne prenášaných výsledkov zmierňovania do národne definovaných príspevkov, zaväzujú sa podporovať udržateľný rozvoj, zabezpečiť environmentálnu integritu a transparentnosť vrátane riadenia a používať spoľahlivé započítavanie, aby okrem iného predišli dvojitému započítaniu, v súlade s usmerneniami prijatými konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody.

3. Používanie medzinárodne prenášaných výsledkov zmierňovania zmeny klímy na dosiahnutie národne definovaných príspevkov na základe tejto dohody musí byť dobrovoľné a schválené zúčastnenými stranami.

4. Týmto sa stanovuje mechanizmus na prispievanie k znižovaniu emisií skleníkových plynov a podporu udržateľného rozvoja, za ktorý je zodpovedná a ktorý vedie konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody a ktorý môžu strany využívať dobrovoľne. Kontroluje ho orgán určený konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody, a jeho cieľom je:

a) podporovať znižovanie emisií skleníkových plynov za súčasnej podpory udržateľného rozvoja;

b) stimulovať a napomáhať účasť verejných a súkromných subjektov oprávnených stranou na znižovaní emisií skleníkových plynov;

c) prispievať k znižovaniu úrovní emisií v hostiteľskej zmluvnej strane, ktorá bude mať prínos zo zmierňovacích opatrení znižujúcich emisie, ktoré môže využiť aj ďalšia strana na splnenie svojho národne definovaného príspevku; a

d) dosiahnuť celkové znižovanie celosvetových emisií.

5. Zníženie emisií vďaka mechanizmu podľa odseku 4 tohto článku sa nesmie použiť na preukázanie dosiahnutia národne definovaného príspevku hostiteľskej zmluvnej strany, ak už ho na preukázanie dosiahnutia svojho národne definovaného príspevku použila iná strana.

6. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody musí zabezpečiť, aby sa podiel z výnosov z činností v rámci mechanizmu uvádzaného v odseku 4 tohto článku použil na pokrytie administratívnych nákladov, ako aj na pomoc rozvojovým zmluvným stranám, ktoré sú zvlášť zraniteľné nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy, aby sa pokryli ich náklady na adaptáciu.

7. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody na svojom prvom zasadaní prijme pravidlá, metódy a postupy pre mechanizmus uvedený v odseku 4 tohto článku.

8. Strany uznávajú dôležitosť dostupnosti integrovaných, holistických a vyvážených netrhových prístupov stranám, aby im pomohli pri koordinovanej a účinnej realizácii ich národne definovaných príspevkov v kontexte udržateľného rozvoja a odstraňovania chudoby, okrem iného podľa potreby vrátane zmierňovania, adaptácie, financovania, transferu technológií a budovania kapacít. Tieto prístupy majú za cieľ:

a) podporovať ambíciu zmierňovania a adaptácie;

b) rozširovať účasť verejného a súkromného sektora na realizácii národne definovaných príspevkov a

c) umožňovať príležitosti na koordináciu jednotlivých nástrojov a príslušných inštitucionálnych štruktúr.

9. Týmto sa definuje rámec pre netrhové prístupy k udržateľnému rozvoju na podporu netrhových prístupov uvádzaných v odseku 8 tohto článku.

Článok 7

1. Strany týmto stanovujú celosvetový cieľ v oblasti adaptácie, ktorým je zvyšovanie adaptívnej kapacity, posilnenie odolnosti a zníženie zraniteľnosti na zmenu klímy s cieľom

prispieť k udržateľnému rozvoju a zabezpečiť adekvátnu adaptačnú odozvu v kontexte teplotného cieľa uvádzaného v článku 2.

2. Strany uznávajú, že adaptácia je celosvetovou výzvou, ktorej čelia všetci v miestnom, regionálnom, národnom, nadnárodnom a medzinárodnom meradle, a ktorá je kľúčovou zložkou a prispieva k dlhodobej globálnej odozve na zmenu klímy na ochranu ľudí, živobytia a ekosystémov, pričom sa berú do úvahy naliehavé a okamžité potreby rozvojových zmluvných strán, ktoré sú zvlášť zraniteľné nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy.

3. Adaptačné úsilie rozvojových zmluvných strán sa uzná v zmysle metód, ktoré prijme konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody na svojom prvom zasadaní.

4. Strany uznávajú, že súčasná potreba adaptácie je významná, a že vyššie úrovne zmiernenia zmeny klímy môžu znížiť potrebu ďalšieho adaptačného úsilia, a že vyššie potreby adaptácie môžu zahŕňať vyššie náklady na adaptáciu.

5. Strany uznávajú, že opatrenia na adaptáciu by mali byť prijaté na základe plne transparentného prístupu so zohľadnením rodovej rovnosti, s rozpracovaním v rámci jednotlivých krajín a za účasti všetkých, s ohľadom na zraniteľné skupiny, spoločenstvá a ekosystémy, a mali by byť založené a riadené podľa najlepších dostupných vedeckých poznatkov a podľa potreby aj tradičných vedomostí, vedomostí pôvodného obyvateľstva a miestnych znalostných systémov, s cieľom integrovať adaptáciu do príslušných spoločensko-ekonomických a environmentálnych stratégií a opatrení tam, kde je to vhodné.

6. Strany uznávajú dôležitosť podpory úsilia o adaptáciu a medzinárodnej spolupráce v tejto oblasti, ako aj význam zohľadnenia potrieb rozvojových zmluvných strán – najmä tých, ktoré sú zvlášť zraniteľné nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy.

7. Strany by mali posilniť svoju spoluprácu pri rozširovaní adaptačných opatrení, pričom sa bude brať do úvahy Adaptačný rámec z Cancúnu, a to aj vzhľadom na:

a) zdieľanie informácií, osvedčených postupov, skúseností a získaných poznatkov, podľa potreby vrátane vedy, plánovania, stratégií a realizácie vo vzťahu k opatreniam pre adaptáciu;

b) posilňovanie inštitucionálnych štruktúr vrátane tých podľa dohovoru, ktoré slúžia tejto dohode, na podporu syntézy príslušných informácií a poznatkov a poskytnutia technickej podpory a usmernenia stranám;

c) posilňovanie vedeckých poznatkov o klíme vrátane výskumu, systematického pozorovania klimatického systému a systémov včasného varovania spôsobom, ktorý informuje klimatické služby a podporuje rozhodovanie;

d) pomoc rozvojovým zmluvným stranám pri určovaní efektívnych postupov adaptácie, potrieb adaptácie, priorít, poskytovanej a prijímanej podpory pre opatrenia a snahy adaptácie a výziev a nedostatkov, spôsobom, ktorý podporí dobré postupy; a

e) zlepšovanie efektívnosti a trvácnosti opatrení adaptácie.

8. Špecializovaným organizáciám a agentúram OSN sa odporúča, aby podporili úsilie strán pri realizácii opatrení uvádzaných v odseku 7 tohto článku, pričom sa budú brať do úvahy ustanovenia odseku 5 tohto článku.

9. Každá strana sa podľa potreby zapojí do procesov plánovania adaptácie a realizácie opatrení vrátane vypracovania alebo rozšírenia príslušných plánov, stratégií a/alebo príspevkov, čo môže zahŕňať:

a) realizáciu opatrení, úloh a/alebo adaptačného úsilia;

b) proces formulovania a realizácie národných plánov adaptácie;

c) posúdenie vplyvov zmeny klímy a citlivosti na zmenu klímy, s cieľom formulovať na národnej úrovni opatrenia so stanovenou prioritou, pričom sa budú brať do úvahy zraniteľné osoby, miesta a ekosystémy;

d) monitorovanie a hodnotenie plánov, stratégií, programov a opatrení adaptácie a poučenie z nich a

e) budovanie odolnosti spoločensko-ekonomických a ekologických systémov, a to aj ekonomickou diverzifikáciou a udržateľným riadením prírodných zdrojov.

10. Každá strana by mala podľa potreby predložiť a periodicky aktualizovať správu o adaptácii, ktorá môže zahŕňať priority, realizáciu a potreby podpory, plány a opatrenia, bez vytvárania ďalšieho dodatočného zaťaženia pre rozvojové zmluvné strany.

11. Správa o adaptácii uvedená v odseku 10 tohto článku sa podľa potreby predloží a periodicky aktualizuje ako zložka ďalších správ alebo dokumentov alebo spoločne s nimi, vrátane národného adaptačného plánu a národne definovaného príspevku podľa článku 4 ods. 2, a/alebo národnej správy.

12. Správa o adaptácii uvedená v odseku 10 tohto článku sa zapíše do verejného registra spravovaného sekretariátom.

13. Rozvojovým zmluvným stranám sa poskytne nepretržitá a zvýšená medzinárodná podpora pri realizácii odsekov 7, 9, 10 a 11 tohto článku, podľa ustanovení článkov 9, 10 a 11.

14. Globálne hodnotenie podľa článku 14 okrem iného:

a) uzná adaptačné úsilie rozvojových zmluvných strán;

b) rozšíri realizáciu adaptačných opatrení zohľadnením správy o adaptácii uvedenej v odseku 10 tohto článku;

c) preskúma adekvátnosť a účinnosť adaptácie a podpory poskytovanej na účely adaptácie a

d) preskúma celkový pokrok dosiahnutý pri plnení celosvetového cieľa v oblasti adaptácie uvedeného v odseku 1 tohto článku.

Článok 8

1. Strany uznávajú dôležitosť odvrátenia, minimalizovania a riešenia strát a škôd spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy vrátane extrémnych poveternostných udalostí a pozvoľna nastupujúcich udalostí, a úlohu udržateľného rozvoja pri znižovaní rizika strát a škôd.

2. Varšavský medzinárodný mechanizmus pre straty a škody spôsobené dôsledkami zmeny klímy podlieha právomoci a usmerneniam konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody a môže byť rozšírený a posilnený podľa určenia konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody.

3. Strany by mali rozšíriť porozumenie, opatrenia a podporu v oblasti strát a škôd spojených s nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy, podľa potreby aj prostredníctvom Varšavského medzinárodného mechanizmu, na základe spolupráce a pomoci.

4. Oblasti spolupráce a pomoci na rozšírenie porozumenia, opatrení a podpory môžu zahŕňať:

a) systémy včasného varovania;

b) havarijnú pripravenosť;

c) pozvoľna nastupujúce udalosti;

d) udalosti, ktoré môžu zahŕňať nevratné a trvalé straty a škody;

e) komplexné posúdenie a riadenie rizika;

f) nástroje na poistenie rizík, združovanie klimatických rizík a ďalšie poisťovacie riešenia;

g) neekonomické straty a

h) odolnosť spoločenstiev, živobytia a ekosystémov.

5. Varšavský medzinárodný mechanizmus spolupracuje s existujúcimi orgánmi a odbornými skupinami v rámci dohody, ako aj s relevantnými organizáciami a odbornými orgánmi mimo dohody.

Článok 9

1. Vyspelé zmluvné strany poskytnú finančné zdroje na pomoc rozvojovým zmluvným stranám na zmiernenie zmeny klímy aj adaptáciu pri pokračovaní ich existujúcich záväzkov podľa dohovoru.

2. Ostatné strany sú podporované v tom, aby poskytovali alebo pokračovali v poskytovaní takejto podpory dobrovoľne.

3. Ako súčasť globálneho úsilia by vyspelé zmluvné strany mali ďalej zastávať vedúcu úlohu pri mobilizácii finančných prostriedkov pre oblasť klímy z rôznorodých zdrojov, nástrojov a kanálov, pričom budú brať na vedomie významnú úlohu verejných financií, prostredníctvom rôznych aktivít vrátane podporovania stratégií riadených jednotlivými krajinami a s uvážením potrieb a priorít rozvojových zmluvných strán. Takáto mobilizácia finančných prostriedkov pre oblasť klímy by mala predstavovať pokrok oproti predchádzajúcemu úsiliu.

4. Ustanovenie o zvýšených finančných zdrojoch by malo byť zamerané na dosiahnutie rovnováhy medzi adaptáciou a zmiernením zmeny klímy, pričom sa budú brať do úvahy stratégie vypracované jednotlivými krajinami a priority a potreby rozvojových zmluvných strán – najmä tých, ktoré sú zvlášť zraniteľné nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy a majú významne obmedzené kapacity, napríklad najmenej rozvinuté krajiny a malé ostrovné rozvojové štáty, s uvážením potreby verejných a grantových zdrojov pre adaptáciu.

5. Vyspelé zmluvné strany každé dva roky predložia indikatívne kvantitatívne a kvalitatívne informácie súvisiace s odsekmi 1 a 3 tohto článku, v závislosti od ich uplatniteľnosti, vrátane dostupných predpokladaných úrovní verejných finančných zdrojov, ktoré sa majú poskytnúť rozvojovým zmluvným stranám. Ostatné strany poskytujúce zdroje sú podporované v tom, aby takéto informácie predkladali dobrovoľne raz za dva roky.

6. Globálne hodnotenie podľa článku 14 zohľadní relevantné informácie poskytnuté vyspelými zmluvnými stranami a/alebo orgánmi dohody o úsilí financovania v oblasti zmeny klímy.

7. Vyspelé zmluvné strany poskytnú transparentné a konzistentné informácie o podpore pre rozvojové zmluvné strany, ktorá bola poskytnutá a mobilizovaná prostredníctvom verejných intervencií, raz za dva roky v zmysle metód, postupov a usmernení, ktoré prijme konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody na svojom prvom zasadaní

, ako je uvedené v článku 13 ods. 13. Ostatné strany sú podporované v tom, aby tak učinili.

8. Finančný mechanizmus dohovoru vrátane jeho pracovných subjektov slúži ako finančný mechanizmus tejto dohody.

9. Inštitúcie slúžiace tejto dohode vrátane pracovných subjektov finančného mechanizmu dohovoru majú za cieľ zabezpečiť účinný prístup k finančným zdrojom prostredníctvom zjednodušených schvaľovacích postupov a podpory zvýšenej pripravenosti pre rozvojové zmluvné strany – najmä pre najmenej rozvinuté krajiny a malé ostrovné rozvojové štáty, v kontexte ich národných klimatických stratégií a plánov.

Článok 10

1. Strany zdieľajú dlhodobú víziu dôležitosti úplného využitia vývoja a transferu technológií na zlepšenie odolnosti proti zmene klímy a zníženie emisií skleníkových plynov.

2. Strany berú na vedomie význam technológií pre realizáciu zmierňovacích a adaptačných opatrení vyplývajúcich z tejto dohody a uznávajú existujúce nasadenie technológií a snahy o ich rozšírenie, a preto posilnia spoluprácu pri vývoji a transfere technológií.

3. Mechanizmus pre technológie stanovený v rámci dohovoru platí aj pre túto dohodu.

4. Týmto sa stanovuje technologický rámec na celkové usmernenie práce mechanizmu pre technológie pri podpore a presadzovaní rozširovania opatrení pre vývoj a transfer technológií, aby sa podporilo vykonávanie tejto dohody pri plnení dlhodobej vízie uvedenej v odseku 1 tohto článku.

5. Pre účinnú, dlhodobú globálnu odozvu na zmenu klímy a podporu hospodárskeho rastu a udržateľného rozvoja je rozhodujúce zrýchlenie, podpora a umožnenie inovácií. Takéto úsilie sa podľa potreby podporí aj mechanizmom pre technológie a prostriedkami z finančného mechanizmu dohovoru v záujme spolupráce na výskume a vývoji a uľahčenia prístupu rozvojových zmluvných strán k technológiám, najmä v počiatočných etapách technologického cyklu.

6. Na vykonávanie tohto článku sa poskytne rozvojovým zmluvným stranám podpora vrátane finančnej podpory, a to aj na posilnenie spolupráce pri vývoji a transfere technológií v rôznych etapách technologického cyklu, s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi podporou pre zmierňovanie a adaptáciu. Globálne hodnotenie podľa článku 14 zohľadní dostupné informácie o úsilí súvisiacom s podporou vývoja a transferu technológií pre rozvojové zmluvné strany.

Článok 11

1. Budovanie kapacít podľa tejto dohody by malo zvýšiť kapacitu a schopnosť rozvojových zmluvných strán, najmä krajín s najmenšou kapacitou, ako sú napríklad najmenej rozvinuté krajiny, a tých, ktoré sú zvlášť zraniteľné nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy, ako sú napríklad malé ostrovné rozvojové štáty, aby prijali účinné opatrenia v oblasti zmeny klímy, okrem iného vrátane realizácie opatrení na adaptáciu a zmiernenie, a malo by uľahčiť vývoj, rozšírenie a nasadenie technológií, prístup k finančným prostriedkom pre oblasť klímy, príslušné aspekty vzdelávania, školenia a informovania verejnosti a transparentné, včasné a presné predkladanie informácií.

2. Budovanie kapacít by mali realizovať jednotlivé krajiny na základe národných potrieb a ako odozva na ne, a malo by podporovať zodpovednosť jednotlivých strán za výsledky,

najmä u rozvojových zmluvných strán, a to aj na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Budovanie kapacít by malo byť založené na získaných poznatkoch vrátane poučenia z budovania kapacít v rámci dohovoru a malo by byť účinným, iteratívnym, participatívnym, prierezovým procesom, ktorý zohľadňuje rodovú rovnosť.

3. Všetky strany by mali spolupracovať tak, aby zvýšili kapacitu rozvojových zmluvných strán vykonávať túto dohodu. Vyspelé zmluvné strany by mali zvýšiť podporu pre opatrenia na budovanie kapacít v rozvojových zmluvných stranách.

4. Všetky strany, ktoré zvyšujú kapacitu rozvojových zmluvných strán vykonávať túto dohodu, a to aj regionálnymi, bilaterálnymi a multilaterálnymi prístupmi, pravidelne oznamujú tieto aktivity alebo opatrenia týkajúce sa budovania kapacít. Rozvojové zmluvné strany by mali pravidelne oznamovať dosiahnutý pokrok pri realizovaní plánov, stratégií, aktivít alebo opatrení budovania kapacity na vykonávanie tejto dohody.

5. Činnosti budovania kapacít sa posilnia vhodnými inštitucionálnymi štruktúrami na podporu realizácie tejto dohody vrátane príslušných inštitucionálnych štruktúr zriadených v rámci dohovoru, ktoré slúžia tejto dohode. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody na svojom prvom zasadaní zváži a prijme rozhodnutie o počiatočných inštitucionálnych štruktúrach pre budovanie kapacít.

Článok 12

Strany pri prijímaní opatrení primerane spolupracujú tak, aby zvyšovali rozsah vzdelávania, školenia, informovania verejnosti, účasti verejnosti a prístupu verejnosti k informáciám v oblasti zmeny klímy, pričom uznávajú význam týchto krokov pre podporu činností podľa tejto dohody.

Článok 13

1. Aby sa vybudovala vzájomná dôvera a istota a aby sa podporilo účinné vykonávanie, stanovuje sa týmto rámec zvýšenej transparentnosti pre akcie a podporu so zabudovanou flexibilitou, ktorá berie do úvahy rôzne kapacity strán a stavia na kolektívnych skúsenostiach.

2. Rámec transparentnosti zabezpečí flexibilitu pri vykonávaní ustanovení tohto článku pre tie rozvojové zmluvné strany, ktoré to potrebujú na základe ich kapacít. Modality, postupy a usmernenia uvedené v odseku 13 tohto článku takúto flexibilitu zohľadnia.

3. Rámec transparentnosti musí stavať na mechanizmoch transparentnosti podľa dohovoru a rozširovať ich, s uznaním osobitných okolností najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov, a musí sa realizovať nápomocne, neintruzívne a nerepresívne s rešpektovaním národnej suverenity a strany nesmie neprimerane zaťažovať.

4. Ustanovenia o transparentnosti v rámci dohovoru vrátane národných správ, dvojročných správ a ich aktualizácií, medzinárodného posudzovania a skúmania a medzinárodných konzultácií a analýz tvoria súčasť skúseností využívaných na vypracovanie metód, postupov a usmernení podľa odseku 13 tohto článku.

5. Účelom rámca transparentnosti činnosti je zabezpečiť jasné pochopenie činnosti zameranej na zmenu klímy na základe cieľa dohovoru, ako je stanovený v jeho článku 2, vrátane prehľadnosti a sledovania pokroku smerom k dosiahnutiu individuálnych národne definovaných príspevkov strán podľa článku 4 a adaptačnej činnosti strán podľa článku 7,

vrátane osvedčených postupov, priorít, potrieb a nedostatkov, ktoré slúžia ako informačný vstup pre globálne hodnotenie podľa článku 14.

6. Účelom rámca transparentnosti podpory je zabezpečiť prehľadnosť podpory poskytovanej a prijímanej príslušnými jednotlivými stranami v kontexte činností zameraných na zmenu klímy podľa článkov 4, 7, 9, 10 a 11, a pokiaľ je to možné, zabezpečiť úplný prehľad súhrnnej poskytnutej finančnej podpory na účely globálneho hodnotenia podľa článku 14.

7. Každá strana pravidelne poskytuje nasledujúce informácie:

a) národná inventarizačná správa o antropogénnych emisiách skleníkových plynov podľa zdrojov a ich odstraňovaní pomocou záchytov, vypracovaná s použitím osvedčených metodík prijatých Medzivládnym panelom o zmene klímy a dohodnutých konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody a

b) informácie potrebné na sledovanie pokroku dosiahnutého pri realizácii a dosahovaní vlastného národne definovaného príspevku podľa článku 4.

8. Každá strana by tiež mala podľa potreby poskytovať informácie súvisiace s vplyvmi zmeny klímy a adaptáciou podľa článku 7.

9. Vyspelé zmluvné strany sa zaväzujú, a ostatné strany, ktoré poskytujú podporu, by mali poskytovať informácie o finančnej podpore, podpore transferom technológií a podpore budovaním kapacít poskytnutej rozvojovým zmluvným stranám podľa článku 9, 10 a 11.

10. Rozvojové zmluvné strany by mali poskytovať informácie o potrebnej a prijatej finančnej podpore, podpore transferom technológií a podpore budovaním kapacít podľa článkov 9, 10 a 11.

11. Informácie predkladané každou stranou podľa odsekov 7 a 9 tohto článku podliehajú odbornému technickému preskúmaniu v zmysle rozhodnutia 1/CP.21. Pre rozvojové zmluvné strany, ktoré to potrebujú na základe svojich kapacít, proces preskúmania zahŕňa pomoc pri určovaní potrieb budovania kapacít. Okrem toho sa každá strana zúčastní na podpornom multilaterálnom posúdení pokroku v úsilí podľa článku 9 a realizácie a dosahovania jej národne definovaného príspevku.

12. Odborné technické preskúmanie podľa tohto odseku pozostáva z posúdenia prípadnej poskytnutej podpory strany a jej realizácie a dosahovania vlastného národne definovaného príspevku. Preskúmanie tiež určí oblasti zlepšenia pre danú stranu a zahŕňa aj preskúmanie zhody informácií s metódami, postupmi a usmerneniami uvedenými v odseku 13 tohto článku, s uvážením flexibility poskytnutej strane podľa odseku 2 tohto článku. Preskúmanie venuje osobitnú pozornosť príslušným národným schopnostiam a okolnostiam rozvojových zmluvných strán.

13. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody na svojom prvom zasadaní nadviaže na skúsenosti z mechanizmov transparentnosti v rámci dohovoru a na základe ustanovení tohto článku prijme podľa potreby spoločné metódy, postupy a usmernenia pre transparentnosť činnosti a podpory.

14. Na vykonávanie tohto článku sa rozvojovým krajinám poskytne podpora.

15. Priebežne sa tiež musí podporovať budovanie kapacity rozvojových zmluvných strán v oblasti transparentnosti.

Článok 14

1. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody periodicky hodnotí vykonávanie tejto dohody na posúdenie kolektívneho pokroku smerom k dosiahnutiu účelu tejto dohody a jej dlhodobých cieľov (ďalej len „globálne hodnotenie“). Hodnotenie musí byť komplexné a nápomocné, s uvážením zmiernenia, adaptácie a prostriedkov realizácie a podpory, a založené na spravodlivosti a najlepších dostupných vedeckých poznatkoch.

2. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody vykoná prvé globálne hodnotenie v roku 2023 a potom každých päť rokov, ak konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody nerozhodne inak.

3. Výsledky globálneho hodnotenia poslúžia stranám pri aktualizácii a rozširovaní ich národne definovaných činností a podpory v zmysle príslušných ustanovení tejto dohody, ako aj pri rozširovaní medzinárodnej spolupráce v oblasti opatrení týkajúcich sa klímy.

Článok 15

1. Týmto sa zriaďuje mechanizmus na uľahčenie vykonávania tejto dohody a podporu súladu s jej ustanoveniami.

2. Mechanizmus uvedený v odseku 1 tohto článku pozostáva z výboru zloženého z odborníkov, ktorý je povahou nápomocný a funguje transparentne, nerepresívne a nie nepriateľsky. Výbor venuje osobitnú pozornosť príslušným národným schopnostiam a okolnostiam strán.

3. Výbor pôsobí v súlade s metódami a postupmi prijatými konferenciou strán slúžiacou ako stretnutie strán Parížskej dohody na jej prvom zasadaní a raz ročne podáva správu konferencii strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody.

Článok 16

1. Konferencia strán, najvyšší orgán dohovoru, slúži ako stretnutie strán tejto dohody.

2. Strany dohovoru, ktoré nie sú stranami tejto dohody, sa môžu zúčastniť na ktoromkoľvek zasadaní konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody ako pozorovatelia. Keď konferencia strán slúži ako stretnutie strán Parížskej dohody, rozhodnutia na základe tejto dohody prijímajú len strany tejto dohody.

3. Keď konferencia strán slúži ako stretnutie strán Parížskej dohody, ktorýkoľvek člen výboru konferencie strán zastupujúci stranu dohovoru, ale v tom čase nie stranu tejto dohody, sa nahradí ďalším členom, ktorého spomedzi seba zvolia strany tejto dohody.

4. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody pravidelne skúma vykonávanie tejto dohody a v rámci svojho mandátu prijíma rozhodnutia potrebné na podporu jej účinného vykonávania. Vykonáva funkcie jej pridelené touto dohodou a:

a) zriaďuje také pomocné orgány, aké sa považujú za potrebné pre vykonávanie tejto dohody; a

b) vykonáva prípadné ďalšie funkcie potrebné na vykonávanie tejto dohody.

5. Rokovací poriadok konferencie strán a finančné postupy uplatňované v rámci dohovoru sa použijú *mutatis mutandis* v rámci tejto dohody, okrem prípadu, keď sa rozhodne inak konsenzom konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody.

6. Prvé zasadanie konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody zvolá sekretariát spolu s prvým zasadaním konferencie strán, ktoré je naplánované po tom, čo táto dohoda nadobudne platnosť. Následné riadne zasadania konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody sa uskutočnia spoločne s riadnymi zasadaniami konferencie strán, pokiaľ konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody nerozhodne inak.

7. Mimoriadne zasadania konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody sa uskutočnia v takých ďalších termínoch, aké konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody môže považovať za potrebné, alebo na písomnú žiadosť ktorejkoľvek strany, pokiaľ túto žiadosť do šiestich mesiacov od dátumu, keď ju sekretariát predložil stranám, podporí aspoň jedna tretina strán.

8. Organizácia Spojených národov, jej špecializované agentúry a Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, ako aj všetky ich členské štáty alebo pozorovatelia, ktorí nie sú zmluvnými stranami dohovoru, môžu byť zastúpení na zasadnutí konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody ako pozorovatelia. Každý orgán alebo agentúra, či už národná alebo medzinárodná, vládna alebo mimovládna, ktorá je kompetentná v záležitostiach spadajúcich pod túto dohodu a ktorá informovala sekretariát o svojom želaní zúčastniť sa na zasadnutí konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody ako pozorovateľ, môže byť prizvaná, pokiaľ proti tomu nevznesie námietku aspoň jedna tretina prítomných strán. Prizvanie a účasť pozorovateľov podlieha rokovaciemu poriadku uvedenému v odseku 5 tohto článku.

Článok 17

1. Sekretariát zriadený článkom 8 dohovoru slúži ako sekretariát tejto dohody.

2. Článok 8 ods. 2 dohovoru o funkciách sekretariátu a článok 8 ods. 3 dohovoru o zabezpečení fungovania sekretariátu platia *mutatis mutandis* pre túto dohodu. Okrem toho sekretariát vykonáva funkcie, ktoré mu pridelí táto dohoda a konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody.

Článok 18

1. Podporný orgán pre vedecké a technické poradenstvo a Podporný orgán na plnenie dohovoru zriadené článkami 9 a 10 dohovoru slúžia ako Podporný orgán pre vedecké a technické poradenstvo a Podporný orgán na plnenie tejto dohody, v uvedenom poradí. Ustanovenia dohovoru týkajúce sa fungovania týchto dvoch orgánov platia *mutatis mutandis* pre túto dohodu. Zasadania Podporného orgánu pre vedecké a technické poradenstvo a Podporného orgánu na plnenie tejto dohody sa konajú spoločne so zasadaniami Podporného orgánu pre vedecké a technické poradenstvo, resp. Podporného orgánu na plnenie dohovoru.

2. Strany dohovoru, ktoré nie sú stranami tejto dohody, sa môžu zúčastniť ktoréhokoľvek zasadania podporných orgánov ako pozorovatelia. Keď podporné orgány

slúžia ako podporné orgány tejto dohody, rozhodnutia v rámci tejto dohody prijímajú len strany tejto dohody.

3. Keď podporné orgány zriadené článkami 9 a 10 dohovoru vykonávajú svoje funkcie vo vzťahu k záležitostiam týkajúcim sa tejto dohody, ktorýkoľvek člen výboru týchto podporných orgánov zastupujúci stranu dohovoru, ale v tom čase nie stranu tejto dohody, sa nahradí ďalším členom, ktorého spomedzi seba zvolia strany tejto dohody.

Článok 19

1. Podporné orgány alebo iné inštitucionálne štruktúry zriadené dohovorom alebo v rámci dohovoru, iné než uvedené v tejto dohode, slúžia tejto dohode na základe rozhodnutia konferencie strán slúžiacej ako stretnutie strán Parížskej dohody. Funkcie, ktoré majú vykonávať takéto podporné orgány alebo štruktúry, určí konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody.

2. Konferencia strán slúžiaca ako stretnutie strán Parížskej dohody môže takýmto podporným orgánom a inštitucionálnym štruktúram poskytnúť ďalšie usmernenia.

Článok 20

1. Táto dohoda bude otvorená na podpis a podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu štátmi a regionálnymi ekonomickými integračnými organizáciami, ktoré sú stranami dohovoru. Na podpis bude otvorená v sídle Organizácie Spojených národov v New Yorku od 22. apríla 2016 do 21. apríla 2017. Potom bude táto dohoda otvorená na pristúpenie, a to odo dňa nasledujúceho po dni, keď sa uzavrie na podpis. Listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení sa uložia u depozitára.

2. Každá regionálna ekonomická integračná organizácia, ktorá sa stane stranou tejto dohody bez toho, aby sa ktorýkoľvek jej členský štát stal stranou, je viazaná všetkými povinnosťami podľa tejto dohody. V prípade regionálnych ekonomických integračných organizácií, ktorých jeden alebo viacero členských štátov je stranou tejto dohody, organizácia a jej členské štáty rozhodnú o svojej príslušnej zodpovednosti za plnenie záväzkov podľa tejto dohody. V týchto prípadoch nie sú organizácia a jej členské štáty oprávnené vykonávať svoje práva podľa tejto dohody súčasne.

3. V listinách o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení uvedú regionálne ekonomické integračné organizácie rozsah svojich kompetencií v súvislosti so záležitosťami spravovanými touto dohodou. Tieto organizácie tiež informujú depozitára, ktorý následne informuje strany, o všetkých podstatných zmenách v rozsahu ich kompetencií.

Článok 21

1. Táto dohoda nadobudne účinnosť v tridsiaty deň po dni, keď aspoň 55 strán dohovoru, ktoré spolu zodpovedajú aspoň za odhadovaných 55 percent celkových globálnych emisií skleníkových plynov, uložilo svoje listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení.

2. Výlučne na obmedzený účel odseku 1 tohto článku znamenajú „celkové globálne emisie skleníkových plynov“ najaktuálnejšie množstvo emisií oznámené v deň alebo pred dňom prijatia tejto dohody stranami dohovoru.

3. Pre každý štát alebo regionálnu ekonomickú integračnú organizáciu, ktoré ratifikujú, prijmú alebo schvália túto dohodu alebo k nej pristúpia po splnení podmienok nadobudnutia platnosti stanovených v odseku 1 tohto článku, nadobudne táto dohoda platnosť v tridsiaty deň po dni, keď takýto štát alebo regionálna ekonomická integračná organizácia uložili svoju listinu o ratifikácii, prijatí, schválení, alebo pristúpení.

4. Na účely odseku 1 tohto článku sa žiadna listina uložená regionálnou ekonomickou integračnou organizáciou nepovažuje za dodatočnú k tým, ktoré uložili jej členské štáty.

Článok 22

Ustanovenia článku 15 dohovoru o prijímaní zmien dohovoru platia *mutatis mutandis* pre túto dohodu.

Článok 23

1. Ustanovenia článku 16 dohovoru o prijímaní a zmenách príloh k dohovoru platia *mutatis mutandis* pre túto dohodu.

2. Prílohy k tejto dohode tvoria jej neoddeliteľnú súčasť, a pokiaľ nie je výslovne uvedené inak, odkaz na túto dohodu súčasne predstavuje odkaz na všetky jej prílohy. Takéto prílohy sa obmedzujú iba na zoznamy, formuláre a iné materiály opisnej povahy, ktoré majú vedecký, technický, procesný alebo administratívny charakter.

Článok 24

Ustanovenia článku 14 dohovoru o riešení sporov platia *mutatis mutandis* pre túto dohodu.

Článok 25

1. Každá strana má jeden hlas, okrem ustanovenia v odseku 2 tohto článku.

2. Regionálne ekonomické integračné organizácie v rámci svojej kompetencie využívajú svoje hlasovacie právo s počtom hlasov, ktorý sa rovná počtu ich členských štátov, ktoré sú stranami tejto dohody. Takáto organizácia nesmie využívať svoje hlasovacie právo, pokiaľ toto hlasovacie právo využíva niektorý z jej členských štátov, a naopak.

Článok 26

Depozitárom tejto dohody je generálny tajomník Organizácie Spojených národov.

Článok 27

K tejto dohode nie je možné mať žiadne výhrady.

Článok 28

1. Kedykoľvek po uplynutí troch rokov odo dňa, keď táto dohoda nadobudla platnosť pre danú stranu, môže táto strana od nej odstúpiť zaslaním písomného oznámenia depozitárovi.

2. Každé takéto odstúpenie nadobudne účinnosť po uplynutí jedného roka odo dňa, keď depozitár dostal oznámenie o odstúpení alebo v neskorší deň, ktorý bude špecifikovaný v oznámení o odstúpení.

3. Každá strana, ktorá odstúpi od dohovoru, sa považuje za stranu, ktorá odstúpila aj od tejto dohody.

Článok 29

Originál tejto dohody, ktorej arabské, čínske, anglické, francúzske, ruské a španielske znenie je rovnako autentické, bude uložený u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Dané v Paríži dvanásteho decembra dvetisícpätnásť.

Na DÔKAZ TOHO podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali túto dohodu.